

Tekst 25. Mantiek zoals zij gewoonlijk beoefend wordt (35 p.).

(naar een tekst van priester A.T.)

Deze tekst werd aangevuld op 11/11/24

Inhoud

Klik de tekst aan die je wil lezen.

1. Een confrontatie.	2
Methode.....	3
Naar een definitie	3
De wortel van het zienschap.....	4
Een concreet voorbeeld.	4
2. Mantiek is minstens gedeeltelijk correctief.....	5
De voorschouw.....	6
Beïnvloedingsgevaar	6
Een verklaring	6
Collectieve catastrofes	7
Een droom	7
3. De oceaan der onbewuste of althans deels onbewuste informatie.	8
De innerlijke stem	8
De onderbouw.	9
Stijlen.....	10
4. Vastlegging van het verloop der raadpleging.....	10
De beïnvloeding	11
De keuze van de zien(st)er en van het moment der raadpleging.....	11
Een vertrouwensverhouding.....	12
De toekomst is een bundel mogelijkheden.....	13
Het mantische woord is in één of andere mate magisch.	14
Het veelduidigheidsaspect.....	15
Lyrismen.....	17
De vragen bij de mantisch raadgever / raadgeefster.....	17
‘Ik zie dat men u kwaad wil aandoen’.....	19
Gemoedsreacties bij de raadplegende	21
Vragen omtrent dingen voor een latere fase van raadpleging	21
De dood als vraag	22
Ongeluksprofeten.	25
Het onbewuste van de cliënt(e)	26
5. Domeingebondenheid van het zien	27
Diachronische structuur.....	29
Van de ene naar de andere zien(st)er.....	31
De manier van reageren op een mantische uitspraak	32
Bijbelse vorm van zien(st)erschap.	34

1. 'Mantikè technè'

Deze term komt van het oud Grieks 'mantikè technè', het vermogen om als ziener / zienster op te treden. Een oud-Griekse term die daarmee zeer verwant is, is 'mnèmosunè', verruimd bewustzijn, zo dat men al wat ooit was, nu is, ooit zijn zal, 'ziet'. Vertalen, zoals meestal geschiedt, door 'geheugen' is grotendeels fout.

Homeros en Hesiodus, de oudste Griekse literatoren, beroepen zich daarop. Een andere oud-Griekse term daarmee verwant is 'theoria', d.i. op iets ingaan zo dat men er de redenen van begrijpt. De paleopythagoreeërs en Plato stelden in hun filosoferen de theoria centraal. Vertalen door ons huidig 'theorie' is maar zeer gedeeltelijk de juiste, antieke betekenis van theoria vatten. Een soldaat op wacht, een bespieder b.v. zij doen aan theoria, d.i., zij blijven iets, iemand of wat ook 'volgen' om grondig te weten of er dreiging is.

De Romeinen vertaalden door speculatio. Een soldaat op wacht die gadeslaat is een speculator. Soms vertaalde een zekere traditie bij de Romeinen door 'contemplatio', vernederlandst: beschouwelijk ingaan op iets - denken wij aan de 'wachter', vermeld in Isaias 3; 1:6

Als men ziener en zienerschap in de grondige zin wil leren kennen, - er de theorie van bereiken (om in het antieke taalgebruik te blijven) moet men op de achtergrond van de mantiek, het meedelen van wat men 'ziet' én de verruimde vorm van bewustzijn (mnèmosunè) en de doorgrondende graad van waarnemen (theoria) in het oog houden. Zo niet verarmt men een rijk gegeven zo dat er een spermatologie, oud Grieks voor 'woordenkramerij', met een halo van 'zien' overschiet. Tot daar het veld waarin wij het mantische situeren.

1. Een confrontatie.

Beginnen wij met een tekst van een zienster die de blindheid van heel wat vertegenwoordigers der gevestigde wetenschappen aanklaagt. Wij zullen overigens in hoge mate onze uiteenzetting oriënteren aan haar uitstekend werkje. Ziehier wat *Eliane Gauthier, Voyants (Mode d'employ)*, Paris, Buchet/Chastel, 1999, 71, zegt. Wij vertalen zo letterlijk mogelijk.

In het domein der mantiek lijken de verlichtste geesten, ja de meest gecultiveerde geesten de evidentie te weigeren met daarbij als argument "daaraan geloof ik niet". Sommige wetenschapslui zouden er nooit of nimmer aan denken om te midden van hun wetenschappelijke bezigheden

de nauwkeurige en objectieve waarneming der feiten te verwaarlozen. En toch, al wat 'paranormaal' is, bejegenen zij met een schaterlach. Zodra zij ermee geconfronteerd worden, verliezen zij heel hun nauwkeurigheid en veroordelen zij a-priori (versta: axiomatisch en zonder enig onderzoek) iets waarvan zij noch van verre noch van nabij enige ervaring hebben opgedaan.

Vertelt men hun dat b.v. een twee jaar geleden voorspelde gebeurtenis zich voordeed, dan worden zij doof of hebben het over kwakzalverij met een verdachte overtuigdheid. Indien brandstapels nog wettig waren, dan zouden zij ze oprichten met als slachtoffers de mannen en vrouwen die beweren 'de gave' te bezitten, waarbij zij er wel voor wachten - vooraleer hun stapels brandhout in gereedheid te brengen - eerst te onderzoeken of "die gave" nu al of niet bestaat. - Tot daar Eliane Gauthier die zonder het te weten de gave bezat die toevallig bloot kwam: 'ik, ik ook geloofde er niet aan maar uit nieuwsgierigheid liet ik het niet daarbij'.

Methode

"Ik heb de zaken nagegaan. Ik heb de resultaten genoteerd. Jaren lang was enkel de kring van mijn vrienden mijn experimenteerterrein, mijn bron van nadenken (o.c. 8). Men zette er haar toe aan zich te laten raadplegen buiten die kleine kring: 'Ik weigerde met klem.' Ik wilde geen activiteit uitoefenen waarvan ik het mechanisme niet begrepen had. Zoiets leek mij bedrog. Waardoor was ik er toe in staat in de toekomst te zien?

In de loop der jaren, - dankzij de ontmoeting met twee uitzonderlijke psychiaters die zich voor het paranormale interesseerden - is mijn antwoord op die vraag tot stand gekomen. Ik heb sommige wetmatigheden die dat bevreedend vermogen van het brein beheersen, leren kennen' (o.c.,9).

Naar een definitie

Gauthier stelt vast dat de term 'voyance' in het Frans althans meer dan één ding aanduidt. Om te beginnen telepathie. Zij definieert telepathie als "de uitwisseling van informatie tussen twee personen op buitenzintuiglijk (extra-sensoriële) wijze". Men spreekt ook van 'gedachtenoverdracht' Iedereen ervaart dit fenomeen wel eens: men denkt aan iemand en zie de persoon in kwestie telefoneert, in een kleine vriendenkring zegt iemand iets en in koor luidt het: "wat buitengewoon, ik dacht juist hetzelfde."

De wortel van het zienerschap.

De telepathie is in zekere zin de wortel waaruit zienerschap ontstaat. Er is geen zienerschap zonder telepathie maar om ten volle zienerschap te hebben, volstaat zij niet. M.a.w. noodzakelijke maar geen voldoende reden.

a. Telepathie toont gewoon aan dat mensen met elkaar communiceren buiten de gewone bronnen der taal om. Zij schenkt toegang tot iets dat reeds bestaat, met name gedachten in de ziel van de medemens. Wanneer een ziener u zegt dat de naam van de man die uw levensgezel al zijn met een M begint, dan is dat het resultaat van telepathie.

b. Toch bevinden wij ons nog niet in de wezenskern van het zien in de toekomst.

Een concreet voorbeeld.

Vincent verliest in het station zijn portefeuille met al zijn papieren erin. Hij vraagt mij de kaarten te raadplegen om te weten te komen of hij ze ooit zal terugvinden. Het antwoord luidt: 'ja', want ik zie tussen het verloren voorwerp en Vincent het 'beeld' van 'de man van elders', in dit geval (aangezien wij ons in Parijs bevinden), hetzij een vreemdeling, hetzij een man van buiten Parijs. Aangezien hij de trein genomen heeft met een vreemdeling, denk ik dat het die vreemdeling is. Ik raad hem dan ook aan het verloren voorwerp in de trein te zoeken. Hij voert uit maar zonder resultaat. - Daarop raadpleeg ik opnieuw mijn kaarten: 'de man van elders' keert taai weer samen met het wellukken van het zoeken. Wat later belt iemand vanuit Parijs om Vincent te melden dat hij zijn portefeuille gevonden heeft en dat hij ze hem zal bezorgen.

Velen zullen dit duiden als een geval van zienerschap, terwijl er enkel gedachte-overdracht aan het werk was. Deze overdracht is echter maar één aspect - een zeer bruikbaar aspect overigens want het liet mij toe op een ware informatie te vallen. -

Opm. - De telepathie waarover het hier gaat, speelt zich af tussen de zienster en de man van elders, weliswaar op grond van een soort van identificatie van haar met die Vincent, want de man van elders denkt enkel aan de bezitter en weet niets af van de zienster. Deze echter, door de zienstersvereenzelving - noem dat inleving - met de door de man van buiten Parijs bedoelde Vincent, vat de wil van de vinder om het verlorene terug te bezorgen, niet aan de zienster maar aan de verliezende. M.a.w. de zienster, op grond van identificatie, trekt bloot - hier geholpen door een

kaartensysteem als infrastructuur (onderbouw) die op weg zet maar meer niet - wat vanuit de diepere ziel van Vincent telepathisch (vanuit de eerlijke vinder nl.) doorkomt.

Opm. Reeds hieruit blijkt dat mantiek om te beginnen theoria, doorgrondende waarneming is. Eliane Gauthier ziet voor zich in haar kabinet een man die er zich over beklagt dat hij iets zeer belangrijks verloren is en vraagt om informatie. Hij staat voor een gegeven, het verlies, en een daaraan verbonden gezochte, het mogelijke, in alle geval sterk emotioneel gewilde terugvinden. Ziedaar het probleem. De oplossing ligt - althans volgens schrijfster - reeds informatief in hem maar komt eigenlijk niet door. Door zich met hem inzake in de diepte van zijn ziel aanwezige informatie te vereenzelvigen krijgt zij die informatie door. Ziet men hoe vooreerst de waarneming niet enkel via haar gewone zintuigen maar ook en vooral via haar - noemen wij ze maar - paranormale begaafdheid die deze van Vincent vervoegt, geconfronteerd met het probleem. Doch dit niet zonder door te dringen tot de redenen van het hele gebeuren die ook de reden van de oplossing omvatten. Dit is doorgrondend waarnemen.

Meteen is bewustzijnsverruiming, mnèmosunè, duidelijk. Eliane Gauthier neemt dat waarvan Vincent zich bewust is, in haar besef van de hele situatie op, - niet zonder dat waarvan hij zich niet bewust is. Moge dus nu eens en voor goed duidelijk zijn dat mantiek zonder theoria en mnèmosunè niet bestaat.

2. Mantiek is minstens gedeeltelijk correctief.

O.c. 15 zegt schrijfster wat volgt: “Vaak lopen wij te pletter tegen de fenomenen en trekken daaruit valse conclusies. Zo b.v. was Vincent ervan overtuigd, gezien de omstandigheden, dat hij zijn portefeuille nooit zou terugvinden”. Let op de zinsnede: ‘gezien de omstandigheden’. Daarmee wordt bedoeld het fenomeen, d.i. het direct ervaarbare, - nauwkeuriger: het zintuiglijk waarneembare of het gegeven zoals het er uit ziet. Schijn echter bedriegt: men moet doorheen de fenomenen, d.i. dat wat zich om te beginnen toont, kijken om de informatie die zij bergen, te bereiken.

Welnu, telepathie, - aldus Gauthier - kan menselijke verhoudingen die vaak conflicten bergen, anders belichten. Want dikwijls duiden wij andermans gedrag verkeerd: “Mijn vrouw houdt niet meer van mij” of “zij wil scheiden” of “hij is mij kwaad gezind.” Onze onopgehelderde complexen (d.i. onze onverwerkte, pijnlijke ervaringen) onze vrees voor wat zou kunnen

komen en dergelijke doen ons zo duiden. Een zien(st)er bezit het vermogen de objectieve toedracht te bereiken door - telepathisch - de bewuste beweegredenen en de on- of onderbewuste drijfveren te vatten die dikwijls fel verschillen van wat wij menen te vatten op grond van wat wij oppervlakkig evident vinden.

Gevolg: in een gedeelte van een raadpleging zet de telepathisch verworven waarheid ter zake recht. De raadpleging werkt correctief.

De voorschouw.

Wat Gauthier heet: 'het reine zien' (la voyance pure) is grondig anders dan de simpele telepathie. In paranormologische proefnemingen definieert men voorschouw of precognitie als "het beschikken over informatie inzake voorvallen die nog geen plaats vonden." Zo: "Ik zie u trouwen in de nabije toekomst" is de levensslotgevallen van de persoon in kwestie in zijn perspectief (en in die zin dankzij identificatie met hem) vooruitzien. Dat heet Gauthier 'la voyance proprement dite', de eigenlijke mantiek. Zij rekent daartoe b.v. dromen die gebeurtenissen voorspellen of voorgevoelens.

Een voorbeeld.

Aan een journalist zeg ik dat hij, dankzij een ontmoeting met een vreemdeling, een nieuw werk zal aangeboden krijgen. Drie jaar later stelt de Frans-Britse Jimmy Goldsmith, toentertijd de eigenaar van l'express, voor in zijn dienst te treden.

Beïnvloedingsgevaar

Men behoort als raadgevende en raadplegende op zijn hoede te zijn. Indien een ziener aan een vrouw, met zelfzekere houding en alsof het reeds gebeurd is, zegt dat zij gaat scheiden, dan bestaat er een sterk gevaar dat zij haar man bij de eerste de beste crisis verlaat, daar wanneer een echtscheiding niet onvermijdelijk is. Onbewust (*opm.* of bewust) is die vrouw 'onder invloed' van zo'n voorspelling. Gauthier bestempelt dat als voorspellingsmanipulatie. Deontologisch gezien gebiedt zo'n gevaar al wie voorspelt, tot verbergen van de waarheid.

Een verklaring

Welke is de voldoende reden van precognitie? Gauthier denkt dat in ons allen een verborgen plek aanwezig is waarbinnen al wat ooit was, nu is, en ooit zal zijn, tegelijk duidelijk kunnen worden voor wie tot die plek toegang heeft, o.m. de ziende. Dit veronderstelt een continuüm, d.i. een ruimte

waarbinnen de extases van de gewone ('chronologische') tijd - verleden, heden, toekomst - zich kunnen tonen. - Of dit continuüm zich beperkt tot de communicatie van de on- en onderbewuste inlichtingen der mensen onderling, zoals Gauthier dat stelt, is de vraag. Wel heeft zij gelijk waar zij beweert dat in 'un certain état de conscience modifié', een soort bewustzijnstoestand, anders dan de gewone toestand van ons dagdagelijks bewustzijn, het zich tonen van zowel verleden als heden en toekomst, mogelijk is (o.c., 17).

Collectieve catastrofes

O.c.,107, heeft Eliane Gauhier het over zieners en ziensters die grote rampen voorspellen. Rond nieuwjaar b.v. raadplegen sensatiebladen zienden. Meermaals kondigen deze 'onlusten', 'revoltes', en 'aanslagen' aan. Of 'Frankrijk is aan de ondergang toe'. 'Ik zie Parijs te bloed en te zwaard' en dergelijke meer. Sommige media die a.h.w. gefolterd worden door een soort obsessies zijn daarvan de verkondig(st)ers.

Een droom

Schrijfster had ooit een nachtdroom. Zij woont dicht bij l' étoile in Parijs. De nauwkeurigheid van de droom heet zij 'hallucinant', dermate helder en machtig kwam hij over: er was een aanslag op til in haar stadsgedeelte. Wat doen met zo'n informatie? Telefoneren naar de prefectuur van de politie? In het beste geval zou men mij voor een gekke gehouden hebben, in het slechtste geval voor een medeplichtige die berouw heeft (o.c., 108) Wat is er daarna gebeurd? Een paar weken later heeft schrijfster een ontploffing gehoord onder haar venster. De aanslag had dus plaats gevonden. 'Maar', zegt zij, 'mijn voorgevoel zou tot niet veel gediend hebben'.

a. Er is soms een of andere waarheid in de vooropstellingen aangaande collectieve onheilen.

b. Maar zelfs indien er een dosis waarheid mee gemoeid is, meent schrijfster, komt men niet ver met een voorspelling terzake.

Overigens, - Gauthier lijkt dat te onderschatten - niet enkel verleden, heden en toekomst maar ook het 'hier' en het 'elders' tonen zich via de diepten van onze ziel. Dat zo'n vorm van bewustwording nodig is bij diegene die ziet, blijkt uit het fragmentaire besef dat gewoonlijk doorkomt. 'Ons onbewuste tracht ons met brokken en stukken boodschappen te laten geworden' (o.c., 18)

Meer nog, ons onbewuste drukt zich uit in beelden of symbolen' (ibid.). Waar daarbij te voegen zijn de vele zinnestjes die ons innerlijk woord ons

letterlijk ingeeft. Iets dat alle mensen, met een voldoende introspectie, ondervinden en dat - alle psychotherapie stelt het vast - veel onheil kan stichten. Men lette er op hoe die innerlijke zinnnetjes soms uitgesproken worden: 'Ik heb toch nooit geluk' of 'Bij ons loopt altijd alles verkeerd'

Dat een dergelijke bewustwording die én het fragmentaire en het in tekens (symbolen, taferelen) vermomde én het negatieve rechtzet, nodig is, ondervinden echte zienden dagelijks.

Slotson

Gauthier vat samen: "Degene die ziet doet niets anders dan degene die raadpleegt, bezorgen wat deze laatste weet zonder er zich bewust van te zijn dat hij / zij het weet". (o.c., 17) Ziedaar de definitie van Eliane Gauthier, definitie die zij blijkbaar haalt uit eigen praxis maar veelal verwoordt aan de hand van gangbare uitspraken.

3. De oceaan der onbewuste of althans deels onbewuste informatie.

Gauthier bedient zich van een metaforisch of gelijkenismodel. - Er is een onmetelijke zee. Daarop vaart ieder mens in een bootje dat hij richt volgens zijn inzicht en de informatie waarover hij beschikt. Maar - en dat benadrukt Gauthier - allen zijn afhankelijk - ook en zelfs allereerst - van de verwonderlijke macht van die onmetelijke zee. Deze kolossale kracht van de oceaan scheidt ons van mekaar maar verbindt ons ook onderling. "Ongetwijfeld geschiedt iets dergelijks met het onbewuste, met die zee die het 'collectief onbewuste' is van C.G. Jung (o.c., 19) Zij voegt er onmiddellijk aan toe: "Is volgens Freud de droom de vorstelijke weg naar het onbewuste, dan kan zien(st)erschap op zijn wijze een weg zijn die toegang verschaft tot het onzichtbare en machtige gedeelte van onszelf dat ons leven beheerst en dat wij vaak niet eens beseffen' (ibid.) - Daarmee tekent Gauthier zichzelf af tegen de achtergrond van de dieptepsychologen die C.G. Jung en diens leermeester S. Freud zijn.

De innerlijke stem

O.c., 109/110 behandelt Eliane Gauthier een zeer belangrijk onderwerp aangaande diegene die raad vraagt. Beginnen wij met een verhaal.

a. Diane heeft als lievelingsbezigheid huizen opknappen. Men heeft haar en oude fabriek te koop aangeboden die zich verwonderlijk goed leent tot herinrichting. Zij is erdoor sterk aangetrokken. En toch, zij gelukt er maar niet in een besluit te nemen. Zij raadpleegt schrijfster. 'Wat gaat er daar juist om?' De kaarten onthullen een hinderlaag in het project. Diane's

onbewuste wist het al. Dat was de reden waarom zij de zaak in haar verloop liet. Zij is getroost buiten gegaan.

b.1. De raadpleging had enkel bevestigd wat haar innerlijke stem ('sa petite voix') haar zei. - Schrijfster hoort vaak in de loop van een zitting een schijnbaar onbelangrijk zinnetje: "ach, ik zag het ook" of "het is precies wat ik dacht". Zo'n zinnetjes acht schrijfster in feite zeer belangrijk want zij bewijzen dat de raadplegende afgestemd is op de ziende, - dat die ziende het antwoord vat dat reeds in de raadplegende doorkomt.

b.2. In het begin van dit kapitteltje vermeldt Eliane Gauthier iets dat zeer veelzeggend is en dat menig lezer/menige lezeres van haar boekje reeds zal aangevoeld hebben.

"In onze diepste ziel is er iemand die er meer van weet dan wijzelf". Is dat onze bewaarengel of is dat de daimon waarover antieke Grieken het hadden? In alle geval: men moet het nodige stil zijn bewaren om die iemand te beluisteren. Soms spreekt hij al voor dat de ziende aan het woord geraakt. En altijd weet hij evenveel als die ziende. (o.c., 109).

Het hele boekje door schrijft Eliane Gauthier de mantische waarheid toe aan het onbewuste van diegene die haar raad vraagt. Of duidt zij 'de kaarten' als onthulsters aan. In haar theorie neemt de ziende telepathisch contact met het onbewuste van het cliënteel. Via de kaarten natuurlijk. En nu op het einde van haar boeiende uiteenzettingen zou ook volgens haar dat onbewuste wel een heidense daimon, d.i. een lotsgeest, of zelfs een Bijbelse bewaarengel kunnen zijn.

De onderbouw.

In het Frans 'support'. Gauthier stelt vast dat - zien direct, d.i. zonder enig materieel voorwerp, kan geschieden maar dat meestal een infrastructuur nodig is om tot de gewijzigde bewustzijnstoestand te geraken die het contact met het onbewuste van de raadplegende mogelijk maakt. Men kiest de onderbouw die men het passendst vindt. Dit heeft geen enkele invloed op de aard van wat de ziende ziet, of het nu kaarten zijn, of koffiedik of cijfers (zoals numerologen ze aanwenden) of wat ook. "Gaan wij niet in op de astrologie die een eeuwenoude traditie vertegenwoordigt ofschoon volgens mij de astrologe/astroloog de zieners- en zienstersgave bezit" (o.c., 30) Aldus Gauthier die hier had kunnen ingaan op de grenzen van haar definitie van mantiek: het contact met sterrenbeelden moet ergens verband houden met onze onbewuste informatie inzake onze lotgevallen.

Stijlen

De allures die mantische raadgevers/raadgeefsters vertonen, verschillen zeer sterk. Er zijn er die beelden of taferelen 'zien', soms zeer levendig of gekleurd doorkomend. Anderen 'horen' een stem die zinnen of zinsneden ingeeft. Sommigen, (Gauthier behoort daartoe), 'lezen' wat hun onderbouw (b.v. een configuratie (een geordende plaatsing) van kaarten) onthult, zonder taferelen of zinnebeelden te zien of woorden te horen. Nog anderen 'lezen' via of in een glazen bol.

Terloops: degenen die raadplegen vertonen dezelfde stijlen wanneer gevraagd wordt te zeggen wat in hen opkomt gedurende de raadplegingen. Wellicht is de term 'katalysator' nog de beste om de juiste rol voor de onderbouw te typeren, indien men daaronder verstaat "een middel dat een proces (hier het zien) in gang zet door er in tussen te komen maar zo dat het proces verloopt alsof dat middel er niet was".

Opm. Sommige misen die mantische raad geven willen de sfeer van een ritus - tot en met een altaar, een icoon, kaarsen, wierook e.d.m. onder meer om zichzelf in een gewijzigd bewustzijn te verplaatsen en, indien dat lukt, de raadplegende daarin te laten delen. Ook om religie in te schakelen, iets waarover Gauthier, hier althans, zeer zwijzaam blijft.

Opm. - Sommige mantici/manticae betrekken, terwijl zij bezig zijn, ononderbroken de cliënt/cliënte met 'nietwaar?' of 'Gij volgt?' of 'Gij verstaat wat ik wil zeggen?' Soms werkt zoiets hinderend. Vragen hoe de raadplegende zich daarbij voelt, kan een zeer aangewezen vraag zijn: zoals Gauthier zegt, is een 'goed gevoel' meestal een goed teken.

4. Vastlegging van het verloop der raadpleging

Eliane Gauthier stelt: 'De opname van de zien(st)erszetting is één van de belangrijkste voorwaarden van het goede resultaat ervan' (o.c.,32). Reden: wat de raadplegende als dringend ervaart, verdringt - vaak bijna heel en al - de rest van de inlichtingen die verschaft worden. Zelfs zo dat deze laatste vergeten geraken. Welnu, een week, een maand, een jaar later opnieuw beluisterd kunnen zij een kapitale belichting verschaffen.

Ander aspect

De opname kan de eigen problematiek van de zien(st)er verraden, nl. wanneer zijn of haar begaafdheid vertroebeld wordt door de eigen problemen die om een eigen oplossing vragen. In dat geval is er projectie van de eigen situatie in die van de medemens.

Een voorbeeld

Eliane Gauthier raadpleegde enkele jaren geleden een karmisch astrologe ('karmisch' d.i. gecentreerd op de nalatenschap van vorige levens. De aardzwart-pessimistische mededelingen 'vernielden' Eliane. Gelukkig had zij de zitting op band opgenomen. Met een diep onbehagen kwam zij thuis en beluisterde de cassette samen met een vriend: 'Maar toch! Die vrouw kan u niet uitstaan!' was zijn uitroep. Meteen besepte Eliane dat inderdaad vanaf de eerste minuut die vrouw tegenover haar een troebel gevoel dat evident was, prijs gaf. Men is altijd kwetsbaar wanneer men raadpleegt. Gevolg: ik besepte maar niet dat ik voor haar als een griezel overkwam en dat zij, onbewust, mij kwaad wou aandoen. De opname liet mij toe van haar afstand te nemen en gewaar te worden dat haar vijandigheid de raadgeving bedierf.

De beïnvloeding

Op zekere dag ontving zij een Libanees, met zijn dictafoon. De kaarten toonden dat hij, ofschoon volgens hem althans hij een totale vreemdeling in Frankrijk was, vlug aan en werk zou geraken, en dit niettegenstaande de heersende werkeloosheid. Een maand later belt de man op: 'Mevrouw, gij hebt mij gered'. Hij had de cassette alle dagen beluisterd en was, niettegenstaande zijn angst inzake toekomstmogelijkheden, telkens weer rustig geworden.

Gauthier vraagt zich af of hijzelf niet door almaar door de band te beluisteren en zijn overtuigdheid te voeden de verwerkelijking van haar voorspelling had verhaast. 'Sedertdien heb ik vele malen de macht van onze diepe overtuiging' m.b.t. onze toekomst kunnen vaststellen'. (o.c.33). Wat ons doet denken, terloops gezegd, aan wat in New Agemiddens 'positief denken' genoemd wordt.

4. De keuze van de zien(st)er en van het moment der raadpleging.

Gauthier doet beroep op een volkswijsheid: 'toeval bestaat niet'. In Plato's termen: 'niets is zonder (voldoende) reden'. Dat die twee keerpunten geen toeval zijn, schrijft zij toe aan 'een mechanisme' (o.c. 25) dat vooral in het collectief onbewuste actief is. Zij huldigt als axioma dat onze lotgevallen allereerst het resultaat zijn van wat zij heet 'een dynamiek'. Wat lijkt op wat Alfred Adler 'die Lebenslinie', de levenslijn, heet. Het leven, vooral het menselijke leven, is de bron bij uitstek van onze levensfasen die zich, wat betreft de ontmoeting met de zien(st)er, zeer sterk doet gelden in wat oud

Grieken 'kairos', keerpunt, heetten. Als men wil, het geschikte moment met het oog op een te nemen - en veelal niet uit te stellen - beslissing. In die momenten gebeurt het vaak dat wie raad vraagt zegt : "Ik zie het niet klaar" of "Ik geraak er niet uit", b.v. dat heeft als reden dat in het onbewuste de te nemen beslissing n.a.v. een gegeven situatie troebel doorkomt om een verscheidenheid van redenen.

a. De keuze van het tijdstip

Volgens Gauthier komt hier de definitie van zien(st)erschap van pas: zij is het bloot trekken in haar gaafheid van wat via de diepere ziel al gereed ligt als oplossing van het probleem. Zij haalt Jacques Donnars (sofroloog) aan. 'De ziener zou weldadig zijn indien hij er zich bij neerlegde enkel het kanaal te zijn van een boodschap die de raadplegende zichzelf doet geworden' (o.c.,22). Gauthier: 'Ik heb vastgesteld dat de vraag niet op om het even welke dag opkomt maar wel wanneer een belangrijk keerpunt nadert waarbij men zich zoekt bevestigd te zien (ibid).

b. De keuze van de zien(st)er

Van horen zeggen, zich aangetrokken voelen, een adres in een publiciteit, het zijn enkele van de redenen waarom men die ene keuze maakt en niet een andere. 'Ga nooit een zienster raadplegen om een vriendin ter wille te zijn, nog minder uit nieuwsgierigheid' (o.c., 24). Indien een eigenaardige afkeer t.o.v. iemand opkomt, kies dan een andere. 'Op het laatste ogenblik was er iets in mij dat zei: 'Ga niet naar die raadpleging'. En kijk, ik ging toch en ik ben er buiten gegaan, afgebouwd voor maanden'. Dat kan men horen n.a.v. een verkeerde keuze: het lucide onbewuste werd ergens beneveld, maar door wat? Iedereen heeft ergens weet van de eigen toekomst maar zonder te beseffen dat men er weet van heeft' zo herhaalt schrijfster o.c. 35.

Een vertrouwensverhouding

Uit wat voorgaat blijkt dat een volledig vertrouwen én in een mantisch raadgevende én in een raadgeving niet altijd gemakkelijk is.

Projectie

'De pot verwijt de ketel dat hij zwart ziet.' In deze volkswijsheid steekt een metaforisch model van projectie. Wij hebben het over projectie wanneer wij wat van onszelf is, zien als eigen aan iemand anders. Gauthier haalt een Franse kinderwijsheid terzake aan: 'Degene die het zegt, is het', wanneer kameraadjes een speelgenootje de naam van de vogel toekennen.

Gauthier parafraseert: 'Zeg mij hoe uw zienster zich uit en ik zal zeggen welke haar problemen zijn' (o.c. 38). B.v. zij die te pas en te onpas de kleine betrouwbaarheid van 'de mensen' benadrukt, verraadt dat zij met 'de mensen' overhoop ligt.

Projectie

"Emilie bezocht mij omdat zij maar niet begreep waarom de benoeming van haar echtgenoot in Londen, die én voor hem én voor haarzelf voordelig uitviel - zij hervond een interessant werk - in haar gemoed een onoverwinnelijke angst veroorzaakte. (.c., 23)

Bij nader onderzoek - theoria, doorgrondende warneming, is gebleken dat haar vader beroepsmilitair was waarbij zij gedurende haar hele jeugd als een postpakket' van garnizoen tot garnizoen mee verplaatst werd. Gauthier, die duidelijke invloeden van de freudiaanse psychologie vertoont, - een psychotherapie die veel belang hecht aan de kinderjaren, vooral wat teleurstellende ervaringen betreft, zegt: Onbewust doorleefde zij de angst bij de gedachte dat zij opnieuw een object (*opm.* als een verzending per post) zou worden". Zodra 'de kaarten' (let er op hoe de mantisch begaafde haar vermogen projecteert in "de kaarten") dat antwoorden was Emilie haar angst kwijt en is zij naar Londen met vreugdig gemoed vertrokken.

Opm.: Gauthier's freudiaanse axiomatic projecteert zich in haar duiding van de angst van haar cliënte. De bewering is niet dat die projectie is dit geval ongewettigd was. Wel wordt gesteld dat de vorming (èn de theoretische èn de morele) zich afbeeldt in de duidingen van wie medemensen met mantisch verworven raadgevingen wil helpen. Ook wordt gesteld dat, wanneer men 'de kaarten' laat duiden, men meteen objectiviteit insinueert: de kaarten, niet ik.

De toekomst is een bundel mogelijkheden.

Het volgende verhaal doet inzien dat toekomst synoniem is voor een meervoud van mogelijkheden, ook al is de toekomst op sommige punten eens en voorgoed vastgelegd. Dit laatste verzwijgt Eliane Gauthier, o.c. 105. Doch luisteren wij.

Mevrouw J., zienster, krijgt bezoek van een jong musicus die zich voor twee mogelijkheden gesteld weet. Ofwel neemt hij deel aan een festival in Frankrijk als pianist, ofwel maakt hij een stage als directeur van een orkest in de Verenigde Staten. Zijn vraag is: 'Welke keuze is de beste? Voor mijn

loopbaan?’ *Opm.*: De beide keuzes zijn dus het gegeven of zicht- en tastbaar fenomeen. Het gezichtspunt dat als mede gegeven een hoofdrol speelt, is de nuttigheidswaarde van beide keuzes gezien van uit de perspectief die zijn loopbaan is.

De zienster J. gaat in op wat zijn onbewuste prijsgeeft inzake het festival in Frankrijk: zij ziet het succes en hoort reeds de toejuichingen die zijn piano-interpretatie zal uitlokken. Daarna gaat zij in op wat datzelfde onbewuste te zien geeft inzake de directiestage in Amerika. Zij ‘ziet’ eveneens dat alles daar goed verloopt..

Eliane Gauthier

Zij heeft dus twee onderling tegenstrijdige scenario’s gezien (één enkel is praktisch haalbaar) en zij ziet ze allebei alsof ze reeds een feit zijn. “Dat toont toch wel aan dat er in de toekomst meerdere mogelijkheden zijn en niet één enkele: aan ons om te kiezen.” (o.c. 106). De jonge musicus heeft de Amerikaanse stage gekozen om de goede reden dat deze beter beantwoordt aan zijn basisambitie, nl. orkestleider worden op lange termijn.

M.a.w. - schrijfster - een ziende onderzoekt via het contact met het onbewuste van de betrokkene mogelijkheden binnen diens levenslijn, maar tegelijk rekening houdend met een reeks elementen die die levenslijn mee zullen bepalen. In dit geval: de ambitie mettertijd orkestleider te worden. - Paradoxaal ziet de ziende de mogelijkheden alsof zij ‘reeds verwezenlijkt’ zijn, ook wanneer zij onderling tegenstrijdig zijn. Het ‘reeds verwezenlijkte’ is dus tenslotte een ‘alsof reeds verwezenlijkte’, (zoals schrijfster het actueel uitdrukt) een virtueel gerealiseerde. Dat in zijn pure virtualiteit de indruk wekt niet virtueel te zijn. - *Opm.* In de bijbel heet dat ‘reeds verwezenlijkte’, ‘profetisch perspectief’, waarbij een toekomstig iets, alsof het reeds verwezenlijkt was, gezien wordt.

Het mantische woord is in één of andere mate magisch.

“Al wat tot u gezegd werd in de loop van de zitting, betreffende uw lot, of het nu waar is of vals, werkt in, in u en op u.” (o.c., 55) Zo verwoordt schrijfster wat wij heten ‘de magie’ van wat gezegd wordt, vooral in mantische context. ‘Magie’ is immers ‘de werking die, ofschoon voor de meeste mensen iets mysteries, het lot in één of andere mate bepaalt’. Eliane Gauthier: ‘de woorden gieten de toekomst in een vorm’ (ibid.). Is de formulering negatief, d.i. hier onheilspellend, dan sluit zij u op, keldert zij u. Net als de schrikwekkende zin, door ouders uitgesproken: ‘Gij zult het

nooit tot iets brengen'. Wat jaren later een verraderlijk verborgen rem is op het wellukken. Een ongelukkige of giftige uitspraak zal in alle geval haar ondermijnings-werk wel uitvoeren 'of gij er u van bewust zijt of niet' (o.c., 55).

Noodlottige mantiek.

'Het is een smeerlap, een gemene kerel." Dat is een voorbeeld van een zinnetje waarvan een zien(st)er nooit het recht heeft het er uit te flappen. Zoiets is niet enkel een gebrek aan welvoeglijk spreken maar ook het uitsprekend, effectiever maken van wat aan negatieve gevoelens in de raadgevende bloot getrokken wordt. 'Het is (niet) diegene die voor u bestemd is' - Zoiets zeggen gedurende de zitting acht Gauthier beneden alles. Want enkel en alleen de vragende heeft daarover te beslissen. Indien een zien(st)er dat toch doet, doet deze onrecht aan wie raad vraagt. - 'Uw man bedriegt u.' Of dat nu waar is of onwaar, wie dat tot een cliënte zegt, stelt zich in haar plaats, en ontnemt haar meteen haar alleenrecht. Wie raadpleegt in de loop van een mantische zitting, heeft enkel als rol de gunstige mogelijkheden in iemands levenslijn uit te spreken en, al uitsprekend, te activeren.

Over versimpeling

Talrijke zienden, eens in een gewijzigde bewustzijnstoestand, lijken als in vervoering: het plotse en meermaals hevige doorkomen van informatie overweldigt ze. 'Verpletterend door wat zij zien, versimpelen zij door te dramatiseren en te overdrijven'. (o.c., 57) Daarvandaan de stereotiepe maar rauwe zinnen als b.v.: 'Zo iemand past niet bij u, ga weg van zoiets'. Niet te verwonderen, - zegt Gauthier - dat de kerk zo lange tijd de helderziendheid bestempelde als een 'armoire aux poisons', letterlijk, 'een kast vol gifstoffen;'

Het veelduidigheidsaspect

Wij geven de geschiedenis weer zoals Eliane Gauthier o.c. 59/60 ze vertelt om duidelijk te maken wat veelduidigheid inzake mantiek is, nl. het feit dat éénzelfde probleem en diens oplossing vanuit verschillende onderdelen - als men wil: aspecten, perspectieven - mantisch kunnen geduid worden. Ziehier.

Francesca raadpleegt Eliane Gauthier: haar kat, venus, is verdwenen. Zij is een vriendin van schrijfster en woont in een woning met een tuin bij Parijs. 'Ik zie een koppel vreemdelingen'. Welnu, Francesca's tuin ligt naast

die van een koppel Nederlanders. Zij haast zich tot bij deze burens: wantrouwig als zij zijn, laten deze ze niet een blik in hun garage werpen. Ondertussen voelt Francesca dat haar kat bij hen is. Een dag schuift voorbij. Een tweede. Maar nog steeds geen terugkeer van Venus. De kaarten - Eliane - blijven bij de aanvankelijke boodschap: de kat is veilig en keert terug. - Francesca raadpleegt een medium (versta: een begaafde) die als onderbouw cijfers gebruikt (hij is wat men heet: numeroloog). De man krijgt drie cijfers door en roept het uit: 'Die kat keert weer maar de dwaze is door eigen schuld opgesloten geraakt'. Francesca raadpleegt Eliane: 'Ik zie hout opgestapeld voor de plek waar zij gevangen zit.' Francesca loopt opnieuw alle huizen in haar nabijheid af, passeert voorbij dat van de Nederlanders en stelt vast dat voor de garage hout opgestapeld ligt. Breekt aan de derde dag. 'Ik ga opnieuw de kaarten na en zie de kat thuiskomen. Inderdaad, de vierde dag in de morgen wordt er voor de deur gemiauwd. Venus, vermagerd en bevuild, is terug. Met een storende geur van fuel: zij had klaarblijkelijk drie dagen opgesloten gezeten achter het verwarmingstoestel van de garage voor dewelke de stapel hout zich bevond. M.a.w. een typisch mantische boodschap komt door met stukken en brokken en soms is het lang wachten vooraleer ze in het geheel van de puzzel hun plaats krijgen. Het is het werk van de raadplegende allereerst om dat inpassingswerk te voltrekken.

De tekst

Wat de ziende ziet, dringt zich op als een fenomeen. Aan hun 1. het fenomeen ('Ik zie hout b.v.) 2. Heel het fenomeen en 3. enkel heel het fenomeen te zien en ervan mee te delen dat positief kan inwerken op de levenslijn van de raadplegende. - Meteen kan een cassette-opname zeer bruikbaar zijn om mettertijd de volledige puzzel te helpen zien. De juiste duiding is zeer vaak pas aan het einde van de zoektocht naar de betekenis van de tekst waarin het fenomeen verwoordt is.

Overdreven inzake details.

De tekst die de mantisch begaafde uitspreekt is - men vergeet het nooit - niet zijn/ haar tekst maar die van wat het on- en onderbewuste van de raadgevende via hem blootgeeft. En die tekst is, zoals zo-even vastgesteld, fragmentair, op enkele zeldzame uitzonderingen na. Gevolg Eliane Gauthier heeft overschot van gelijk wanneer zij schrijft: "Wantrouw zeer sterk al te nauwkeurige details, want zij remmen uw toekomst - versta, de oplossing van uw probleem - i.p.v. ze te begunstigen. (o.c.67). De precisie in de vorm van details stelt gerust want 'aangezien ziensters een zo precieze flits gezien heeft, is het een goede zienster.'

a. zoiets zet er toe aan de aangekondigde details op te zoeken e.d.m. soms tot in het wanhopige toe en in de overtuiging dat men zodoende de verwerkelijking van de voorspellingsdetails in de hand werkt.

b. Zoiets toont aan dat de mantisch raadgevende de duiding van wat zich aandient als direct gegeven (fenomeen), aangevuld heeft met er niet bijhorende elementen die de eindinterpretatie in het gedrang brengen.

Slotsom: soberheid siert de tekst die meedeelt.

Lyrismen

Mademoiselle Lenormand, 'misschien de grootste zienster van alle tijden' (Eliane Gauthier, o.c., 68) voorspelde de val van Napoleon in 1809 als volgt: 'De arend zal zo'n hoge vlucht nemen dat een schrikwekkende windstoot en uit het Noorden komende wolken hem feilloos zullen ten val brengen. De haan zal kraaien en de edele lelies zullen opnieuw in bloei komen in Gallië'. Dat wat met deze uitgebreide metafoor als origineel bedoeld werd, was de restauratie en de terugkeer van de Bourbons die de 'keizerlijke arend' vervingen.

Een ander voorbeeld: 'Uw vriend keert terug wanneer de seringen bloeien.' De cliënte die mij die voorspelling vertelde, was sedert twee jaar blij in de maand mei, maar geraakte gedeprimeerd einde juni, wanneer zij zich nl. geconfronteerd zag met twaalf eindeloze maanden van wachten.' (o.c., 68). M.a.w. de soberheid van de fenomenoloog past hier. De fenomenoloog houdt zich strikt aan wat zich rein toont, aan het geheel ervan en enkel het geheel - zonder eigen projecties allerhande. Wat doorkomt, wat doorkomt in zijn geheel (behalve de afbouwende aspecten natuurlijk) en enkel dat geheel worde geformuleerd door de werkelijkheidsgetrouwe zien(st)er.

De vragen aan de helderziende.

Eliane Gauthier beroert hier een delicaat punt: 'Wat kan, mag men vragen?'

a. Eliane Gauthier haalt een man aan die op het ogenblik dat hij gaat vertrekken na de raadpleging, zegt 'Ik ben een vraag vergeten te stellen(...) Ik het zo-even mijn zoon die kampt met ernstige leerproblemen, in een instelling in Engeland laten inschrijven. Hij zou liever in Frankrijk gebleven

zijn. Nu stel ik u de vraag (...) al is mijn besluit genomen. - Daarop raadpleegt de schrijfster opnieuw de kaarten: tegen de verwachtingen in, zal Engeland de zoon voor altijd van studies afkerig maken maar in Frankrijk zal hij tot ontplooiing komen. - Waarop de man zonder aarzelen zijn plannen verandert. Twee maanden later telefoneert hij: 'Gelukkig maar dat ik die vraag gesteld heb die mij terecht scheen: mijn zoon is in Frankrijk als een vis in het water want hij is op een specialiste inzake leerproblemen gevallen die bezig is met hem te redden. (o.c. 74). In feite besepte de man op onklare wijze dat de door hem genomen beslissing de verkeerde was maar op het punt de zienster te verlaten luisterde hij naar 'sa petite voix intérieure', zijn innerlijke stem, die hem ingaf een vraag te stellen die hij bewust althans niet wenste te stellen - uit vrees ongelijk te krijgen. 'Het was de beslissende vraag en in feite de ware reden van zijn raadpleging' voegt schrijfster er aan toe.

b.1. De raadplegende late de raadgever/raadgeefster in een sfeer van stilte in telepathisch contact treden (wat beantwoordt aan schrijfsters theorie). Reden: de betekenisvolste boodschappen afkomstig uit het onbewuste zijn die welke gewoon opdagen zonder dat nadere vragen gesteld worden. Men onderbreekt dus niet de mantisch raadgevende terwijl hij/zij zich toespitst op een bericht uit het onbewuste dat hij tracht te ontcijferen.

b.2. Integendeel in de loop van de zitting dient men te helpen door een aantal aanduidingen - details - te geven zo dat de raadgevende het contact met wat doorkomt, - met wat eigenlijk behoort door te komen, niet verloren gaat. Een goede zienster kan een raadpleging van a tot z doorzetten zonder dat gij uw mond opent maar de raadpleging zal wel armer uitvallen dan wanneer gij ze helpt. (o.c.73). Gevolg: het is normaal dat de raadgevende op bepaalde momenten een vraag stelt om te vermijden dat hij/zij van de echte boodschap teveel afwijkt.

'Spijtig, ik zie niets.'

Het valt voor dat een waarzegger, waarzegster (om dit volkse woord nu eens te gebruiken) bij het begin van de ontmoeting zegt: 'Ik kan u niet helpen, ik zie niets.' Of iets in die zin. Eliane Gauthier heeft zelf mensen gehad die - zoals zij het psychologisch uitdrukt - getraumatiseerd weggingen. Zij hebben b.v. de indruk dat zij lijden aan een onzegbare kwaal, - dat zij 'vervloekt' zijn door iemand of door een groep, - ja dat zij ergens verdoemd zijn. Of nog: als stommen gaan zij weg als wezens zonder goede toekomstmogelijkheden.

De verklaring:

Gauthier ziet het als volgt wat betreft de redenen:

a. de zien(st)er gelukt er niet in het onbewuste van de mens voor hem / haar te bereiken. Het telepathisch contact is er niet (om in haar taalgebruik te blijven) Het is alsof er een muur opgetrokken is tussen beide partijen.

b. De raadplegende : - aldus Gauthier - heeft onbewust een muur opgetrokken die de 'empathie', de Einfühlung, het aanvoelen, onmogelijk maak.

Gauthier zegt, o.c. 76, dat zij er altijd in gelukt een bres in die muur te slaan maar dit ten koste van een zware psychisch-mantische inspanning, die zij betaalt met hoofdpijn op het einde van de zitting.

Een toetsing:

Men kan in zo'n gevallen meerdere begaafden raadplegen. Indien zij allen hetzelfde ervaren: 'Spijtig maar ik zie niets', dan - aldus de theorie van Eliane Gauthier, die binnen de freudiaans-jungiaanse theorie lijkt te willen blijven wanneer zij haar ervaringen beschrijft voor medemensen - betekent dat dan er een breuk is tussen het onbewuste en het bewuste in de raadplegende, - dat er iets geremd, ommuurd, afgesloten, - verdrongen is. De uitweg ziet zij, - eveneens volgens een gevestigde psychologische tendens - in een psychotherapie die er op gericht is bloot te trekken de niet te belijden of niet te noemen dingen die verdrongen (misschien zelfs bewust onderdrukt) worden.

Opm. - inderdaad het diepere eergevoel in ons allen wil maar niet belijden dat er iets lelijks aanwezig is. En onze radicale onmacht is zo dat wij, met de beste wil van de wereld, er niet in gelukken te vatten en te noemen, - bij zijn ware naam te noemen, - wat ons van ons onbewuste afsluit. Of dat echter het laatste is dat over zo'n zakstraat-situaties gezegd kan worden, blijft een vraag die om een duidelijk antwoord vraagt.

'Ik zie dat men u kwaad wil aandoen'.

Wanneer een reeks misrekeningen op een zeer afgetekende wijze hard aankomt en lange tijd blijft voortduren, stellen een aantal raadgevers zich de vraag of men niet een lotsworp op hen/haar gepleegd heeft - Volgens de duiding van Eliane Gauthier , o.c. 66, geschiedt wat volgt. Onze 'zwarte gedachten' o.m. de indruk vervolgd te worden door kwaadwilligheid, hetzij van medemensen, hetzij van onzichtbare wezens of de twee, weven rondom

ons - *Opm.* : en vooral in ons - een sombere sluier die begint te wegen op al de levensvoorvallen. - Wij geven nu haar oplossing weer.

a. Het slechtste gevoel.

Een ziener/zienster zegt: 'Ik zie u omgeven met negatieve invloeden die u toegezonden worden door mensen die u onheil toewensen'. Maar dit als het voorspel van wat zij beramen. Om u te bevrijden van dat kwaad - onheilsstralingen - vragen zij geld.

Opm.: "Want dat gaat een zware en gevaarlijke tegenarbeid op occult terrein vergen en onkosten meebrengen ook voor de raadgevende.' Of men vraagt naar de juwelen, 'om te zien of er soms geen occult kwaad in hangt'. Wat in die sfeer zo goed als altijd het geval is. Om daarop te werken, eigent me ze zich toe als beloning b.v. - Eliane Gauthier zegt terecht dat zij mensen gekend heeft die er zo goed als hun hele vermogen aan kwijt geraakt zijn.

b. Een ernstige situatie.

Is er de indruk dat 'het noodlot' zich vastklampt en wel zonder - zo zegt zij althans - enige 'logische' of 'psychologische', echt overtuigende redenen (de beide termen legt zij echter niet verder uit), pas dan is het zinnig dit ernstig te nemen en volgens de eigen basisovertuigingen een 'specialist(e)' te raadplegen.

1. Is men christen, dan kan dat een priester-exorcist zijn want deze heeft een geëigende vorming doorgemaakt inzake zulke problemen en de daarbij horende rituelen.

2. Het kan ook een psycholoog zijn. Wat Eliane Gauthier verder niet toelicht.,

3. Zelfs kan het een 'empirique', d.i. een van die oertraditionele bezweerders of bezweersters die men nog aantreft op de Franse buitens en die mogelijk een weldadige werking machtig zijn.

Opm. O.c. 65 /66, verklaart Gauthier zwarte gedachten vanuit de ervaringen der kindjaren, op zijn freudiaans: teleurstellingen in die periode geven later de indruk dat men te weinig erkenning (sic) geniet; bedorven kinderen die het al te gemakkelijk hadden, ervaren eens volwassen dat de feitelijke wereld teleurstellend is. - In beide gevallen kan geloof aan een lotsworp ontstaan.

Gemoedsreacties bij de raadplegende

Beginnen wij met het voorbeeld dat Eliane Gauthier geeft (o.c. 54). Een dame, 45 komt ze meerdere keren opzoeken. Zij klaagt: 'Ik ben voor niets goed, ik dien tot niets. En toch, ik heb er alles aan gedaan om iemand te zijn die op zijn plaats is. Ziet gij in mij iemand die ergens voor begaafd is?' Zienster wordt doorheen de kaarten gewaar dat zij zeer geschikt is om met kinderen om te gaan. Als de dame dat hoort klinkt het: "'Kinderen' Wat zou ik ooit voor kinderen kunnen betekenen?" Zienster: 'precies, Ik zie dat gij het gedurende uw kinderjaren zwaar te verduren hebt gehad en dat gij de indruk op deed dat er voor u geen plaats was. Deze kwetsuur maakt er u juist toe geschikt om te vatten wat kinderen verwachten.'

Emotie

Daarop barst zij in tranen uit. Ze kan ze niet meester zelfs. 'Ik weet niet wat mij overkomt' zegt zij. Waarop zienster: 'Ik weet het. Ik heb de vinger op de wonde gelegd. In uw onbewuste bestaat er geen verloop van tijd: uw teleurstelling is nog even bitter als op de eerste dag.' Bedoeling is: de dame gerust te stellen. 'Het is doordat gij sterk aanvoelt wat ik zo-even gezegd heb, dat gij zo sterk reageert.' Zij slaakt een zucht van verlichting. Zij verlaat het kabinet als totaal veranderd.

Redenen

Een gevoelsuitbarsting beroert iets in de raadplegende, nl. een probleem. Volgens Gauthier is dat probleem er sedert de kinderjaren (weer een psychoanalytische duiding) en werd het onderdrukt of minstens onbewust verdrongen.

Gauthier raadt aan die emoties niet te onderdrukken.

Die alhoewel zij plots opkomen, een zeer betekenisvolle reactie zijn. Diegene die raad vroeg besloot die momenten me grote zorg te noteren. Meestal verontschuldigen de cliënten/cliënten zich daarbij uit gêne. Het onbewuste is plots en momentaan bloot getrokken en wel zo dat die zeer gemoedsvolle reactie verraadt dat het om iets zeer belangrijks gaat. Als gedurende de raadpleging het onbewuste beroerd wordt, gebeurt het niet zelden dat iets machtigs komt boven drijven, zoals een herinnering aan een indrukwekkend gebeuren of een angst die n.a.v. iets ooit is ontstaan, daarna ondergedoken om nu binnen het kabinet van de raadgevende plots en hevig boven te komen. Zoiets onderdrukken zou een dwaling zijn.

Vragen omtrent dingen voor een latere fase van raadpleging.

Ik ben dit jaar uit de echt gescheiden - zegt Anna. Men heeft het mij voorspeld tien jaar terug. Op dat moment heb ik dat ervaren als een heftig pijnlijke schok. Zelfs al heeft de zienster tenslotte de waarheid voorspeld, toch heeft zij ongelijk gehad het mij te zeggen want ik was niet voorbereid op die aankondiging. Ik moest er mij zachtjes op kunnen voorbereiden.” (o.c. 72) - Volgens Eliane Gauthier had de zienster er beter aan gedaan met Anna's aandacht te trekken op de ware toestand binnen haar huwelijk. Men kan m.a.w. vragen stellen die zich in de veste verte nog niet stellen.” Zo Antonia, - Zij was verliefd maar was nog ver van een samenleving. En zie, zij wou ten allen prijze weten of het tussen haar en de dochters van haar geliefde zou klikken. Zij liep ziensters af om naar de details van haar relaties met haar 'toekomstige schoondochters te vragen'. De ziensters antwoordden telkens dat alles goed zou verlopen.

Het kan verkeren

Wat is er in feite gebeurd? De geliefde in kwestie, na een kortstondig slippertje, wou in geen geval nog de verhouding voortzetten. Antonia zijn dochters presenteren zat er nog veel minder in. - Ondertussen is Antonia getrouwd met een andere man bij wie zij twee dochters heeft. Onnodig daaraan toe te voegen dat de verhouding met die twee dochters goed is.

Slotsom

De ziensters had en indertijd geen ongelijk maar Antonia heeft ze uitgeperst omtrent een toekomst die de werkelijkheid als illusie heeft bloot getrokken.

Gauthiers's houding terzake

Zij weigert op volgehouden wijze in te gaan op de eis van wie raad vraagt op zeer lange termijn de toekomst te voorspellen. Met het oog op het welzijn van wie raad vraagt. In het geval van Antonia zou zij gezegd hebben: “In plaats van u de kop te breken met de vraag of het met de dochters van uw geliefde zou klikken of niet, begin met mij te vragen of een samenleving met hem er in zit. Wanneer die fase voorbij is, stel u dan de vragen die daarna oprijzen. Niet voordien want wij zouden onze levenskracht en onze tijd door de kaarten te laten antwoorden, verspillen. Inderdaad: indien het antwoord op een ontijdig gestelde vraag achteraf onjuist blijkt te zijn, ligt dit aan diegene die dat antwoord letterlijk uit 'de kaarten' heeft willen persen.

De dood als vraag

Eliane Gauthier, o.c. 79, beweert dat zichzelf goed geplaatst is om de rampzaligheid te meten van een verkeerde duiding door de raadgevende

omtrent de juiste of zo juist mogelijke sterfdag. Haar moeder vernam van een ziende dat haar laatste levensgezel zou sterven, twaalf jaar na de ontmoeting met hem.” Welnu, zijzelf is eerst gestorven na uitgevreten te zijn door de angst door die voorspelling in gang gezet. Die angst kwam op telkens wanneer haar echtgenoot iets tegenkwam. Terloops: de man blaakt van gezondheid. - Zo'n scenario doet ons de inzet van het probleem aanvoelen.

Sonia

Zij is zestig. Naar aanleiding van een zware echtelijke crisis raadpleegt zij een ziener. Na een heel leven van onderworpenheid komt voor het eerst de wens in haar op om aan die onderworpenheid een einde te stellen. De ziener: 'Voor alles ga nu niet weg want uw man gaat straks sterven'. Sedert de voorspelling durft zij haar echtgenoot niet meer in de steek laten. Zij voelt zich daarenboven ergens schuldig. - Ondertussen blijkt dat de man een goede gezondheid geniet en dat Sonia in haar huis rondloopt als een wild dier in een kooi.- Gauthier: op het moment waarop zij uiteindelijk de moed vatte om zich te doen gelden tegenover haar man door neen te zeggen - wat ze had gekund, hetzij door zich te bevrijden door een echtscheiding, hetzij de relatie te vernieuwen, op dat moment legt de voorspelling het zwijgen en het over zich laten gaan op.

Een vaak gestelde vraag

“Indien gij een sterfgeval in mijn leven ziet, zeg het a.u.b.’ Zo vaak wordt die vraag gesteld. Vooral wanneer de echtgenoot de zestig voorbij is én de samenleving alles behalve gelukt is, komt de nieuwsgierigheid terzake boven.

a. Natuurlijk is dat men n.a.v. een ernstige ziekte troost zoekt in de ontmoeting met een zien(st)er.

b. Maar - en dat is blijkbaar voor de zoveelste keer het standpunt van Eliane Gauthier - het beroep van zien(st)er kan en moet het leven belichten met flitsen maar heeft niet als rol te antwoorden op vragen inzake sterfgevallen.

Helaas - zegt zij - veel zieners en ziensters zien 'een grote beproeving' of 'een grote smart' en overschrijden dat sobere gegeven door dat te duiden als een sterfgeval, soms met details als 'vreselijke doodstrijd' of 'onuitstaanbaar lijden'.

Wanneer juist zal gebeuren wat gij nu voorspelt?

Nauwkeurige data voorspellen is riskant, al was het maar doordat zij de raadplegende gevangen zullen zetten binnen de kooi van een aangekondigd

scenario en hem/ haar beletten zelf zijn/haar toekomst te realiseren. ‘Over twee jaar ontmoet gij de vrouw van uw leven’. Is deze er op die datum niet, dan riskeert de man te menen dat zij nooit zal opdagen. Of nog een tweede mogelijkheid: waartoe zou hij twee jaar lang wachten? In de twee gevallen, aldus Gauthier, is het aangeven van een precieze datum schadelijk. (o.c. 82). Schrijfster heet dit manipulatie.

Moelijk te beantwoorden

Een nauwkeurige kalender en de fragmentaire vorm van zien gaan zeer moeilijk samen. Indien de zien(st)er eerlijk is, is het antwoord op ‘wanneer juist?’ erg moeilijk.

a. Het is wel doenlijk,

Zulks wanneer de gegevens van de raadplegende zeer precies zijn, zo b.v. wanneer het gaat over de afloop van een rechtszaak of het wellukken van een examen.

b. Daarbuiten staat de raadgevende erg in het duister. Om de schijn te redden bij deze confrontatie met dit soort misplaatste vragen ‘gaat hij/zij putten in de oeverloze oceaan van het onbewuste dat per definitie buiten de kalendertijd staat. Verleden, heden, toekomst tonen zich te veel ineens want alle flitsen terzake tonen de gevraagde gebeurtenissen ‘in het heden’ eigen aan het onbewuste. Gauthier: ‘Dat blijkt b.v. wanneer vlottende herinneringen uit onze kinderjaren opduiken of wanneer wij dromen, waarbij een tafereel als aanwezig in het nu doorleefd wordt terwijl decennia er ons van verwijderden. De enig geldige tijd is onze ‘innerlijk’ tijd.’ Deze situeert ons o.m. binnen het verloop van onze levenslijn (onze dynamiek).

Pas wanneer wij binnen die levenslijn ervoor gereed zijn, doet het voorspelde zich voor. Maar de zien(st)er is geconfronteerd met vertragingen en remmingen; hij/zij ziet hindernissen tussen de raadplegende en het te verwachten gebeuren. Een precieze datum is in zo’n situatie een uitdaging.

Soms komt een gebeuren met klem door

En dit in de loop van de raadpleging: ‘de ervaring bewees mij dat zoiets vaak de nabijheid van de verwerkelijking der voorspelling aanduidt.’ (o.c. 83)

Beperkte toekomstvoorspelling.

Eén van de kentrekken van zien is dat dikwijls een eindgebeurtenis ‘gezien’ wordt terwijl daarbij de tussentijdse gebeurtenissen (vooral de keerpunten) in het duister blijven.

Daaruit besluit Gauthier het volgende: ‘Oordeel niet overhaastig. Indien een ziende hardnekkig een voorspelling herhaalt tegen de feiten die ze lijken tegen te spreken; vergeet dan niet dat een gebeurtenis een andere kan verbergen (o.c. 85). Zo Maud, zij dreigt haar werk te verliezen. ‘Gij blijft op uw werk.’ Maak u dus geen zorgen.’ Zo luidde de voorspelling. Twee weken later wordt zij klaar en duidelijk afgedankt. Maud, in de overtuiging dat zij bij een talentloze zienster te rade gegaan was, komt bij Eliane Gauthier terecht, die haar juist hetzelfde voorspelt. En zie, wat speelt zich af? Een maand later werft de maatschappij die ze in een groep had afgedankt, ze weer aan te individuele titel.

Eliane Gauthier beleefde zelf een ‘vergissing’ van die aard. Een met haar bevriende zienster had haar voorspeld dat zij een rol ging toebedeeld krijgen. Zij is comédienne en speelde ooit in de uiterst populaire tv-reeks *l’île aux enfants*, als Julie. Zij maakt het verhoor mee voor een comédie musicale. Wordt afgewezen. “Het is een kwaad voor iets goeds”, zegt de vriendin. Vraag mij niet waarom, ik weet het niet.” Een maand later nieuw verhoor met als resultaat een interessantere rol o.c.84).

Een vertrekpunt.

Behalve dat men niet onvoorzichtig en te vaag een voorspelling dient te beoordelen, volgt daaruit ook de vraag: “Wat te doen? Gewoon lijdelijk afwachten?” Inderdaad, maar niet om het even hoe. Men wacht natuurlijk af maar als een renner bij het verrekpunt, gereed om het te bereiken doel te lijf te gaan.

Optimale toekomstvoorspelling.

Eliane Gauthier, zich blijkbaar steunend op haar en andermans ervaringen, stelt dat enkel die vooropstellingen die niet verder in de toekomst kijken dan twee, drie jaar, echt de toekomst op voor de raadplegende bruikbare wijze belichten. - Sylvaine was op de rand van zelfmoord. Toen zij twintig was, zou een zienster haar gezegd hebben: “Op uw veertigste zie ik u alleen levend”. Sedertdien leeft zij in de duistere sfeer.” “Eens veertig zit ik in de eenzaamheid.” Die Sylvaine bewijst haar hoge psychische kwetsbaarheid, natuurlijk, maar ook de onvoorzichtigheid van een vergiftigende voorspelling. (o.c. 100).

Ongeluksprofeten.

Eliane Gauthier geeft dikwijls opgemerkt dat een ongeluksvoorspelling gemakkelijker geloofd wordt dan een voorspelling tot geluk. Daarin ziet zij

de reden waardoor onheilsvoorspellers eerder cliënteel aantrekken dan afschrikken. Diegenen die van de ene zien(st)er naar de andere lopen, hebben een mysterieuze voorkeur voor pessimistische mediums.

De reden Het is alsof zo 'n mensen min of meer bewust op zoek zijn naar de bevestiging van hun 'zwarte gedachten'. Ongetwijfeld, - aldus schrijfster, o.c. 89, - doordat zij beantwoorden aan wat zij in hun kinderjaren (*opm.*: weerom de freudiaanse psychoanalyse) aan negatieve uitspraken over hen/haar opgevangen hebben: "Gij zult nooit iets worden"; "Gij moogt dit of dat niet doen"; "Gij hebt niet het recht..."

Het onbewuste van de cliënt(e)

De boodschap die de zien(st)er opvangt, komt uit het onbewuste, uit dat gedeelte waartoe wij, normaal, geen toegang hebben. Welnu, men kan aan een angst prijsgegeven zijn of integendeel een felle begeerte koesteren die zich in dat onbewuste genesteld heeft en waarvan men geen besef heeft, althans normalerwijze. Uitgerekend dat - die gemoeds- en wilsreacties in onze diepere zielen, zet de ziende op een dwaalspoor. Hij/zij voelt met de cliënt(e) mee, b.v. een voorgevoel van een naderende catastrofe (een sterfgeval, een echtscheiding om de twee courante types van misrekening en teleurstelling te vernoemen) b.v. een ingebeelde verwachting van een onverhoopt succes. Hij/zij spreekt dit dan uit alsof die catastrofe of dat succes werkelijkheid zullen worden indien hij/zij zich althans laat meeslepen.

Serge Serge is een fanaat van de grote Franse schrijver *Honoré de Balzac*. Hij bewondert deze zodanig dat hij er een 'reïncarnatie' wil van zijn en op zijn beurt *la comédie humaine*, een reeks boeken, schrijven. Serge's onbewuste 'wil' dat zonder dat hij dat bewust en helder inzake zelfkennis voor zichzelf durft bekennen, want iets in hem zegt hem dat zoiets belachelijk is. Ongelukkig voor Serge: het is een puur fantasma (een inbeeldingsproduct), want hij bezit zo goed als geen schrijftalent. Dat fantasma is dermate sterk dat een zienster hem ooit zei: "Ik zie u een groot boek schrijven in meerdere boekdelen". Zij beschreef hem zelfs het kader van zijn roman en het profiel van de personages. - Wat volgens Eliane Gauthier een mislukt telepathisch contact van de zienster met Serge's ware persoonlijkheid was.

"De zienster vergiste zich" Gauthier somt een aantal reacties op dwalingen van zienden op: "Ik geloof niet meer in zienschap". "Ik zoek een

betere zienster op.” Ofschoon de wetmatigheden die zien beheersen, nog altijd weinig gekend zijn, stelt schijfster dat iedere vergissing een voldoende reden heeft.

1. Een pseudo-vergissing. “Ik zie dat een jonge vrouw een vreemdeling gaat ontmoeten en zelfs, hoogstwaarschijnlijk, buiten Frankrijk zal gaan wonen. “Dat verwondert mij niet”, antwoordt de vrouw. “Enkele jaren geleden had ik een kortstondige verhouding met een Canadees van wie ik een kind kreeg dat hij niet gewild heeft. Hij liet mij in de steek weliswaar, maar toch bleef de vraag in mij voortleven of hij op een gegeven moment niet zijn zoon zou willen leren kennen. Hij zal het ongetwijfeld zijn die zal opdagen”. In die overtuiging laat zij zich door de multinationale waarvoor zij werkte, in Canada benoemen. De multinationale bezat een post in Montreal. Daar aangekomen valt zij op een gescheiden man en het wordt de grote liefde. Wat de vader van haar kind betreft: die heeft nooit een teken van leven gegeven. Een vergissing die er geen is.

2. De passiviteit van de raadplegende

Iedereen die raadplegend een voorspelling verneemt, is verondersteld actief mee te werken, want zij komt uit zijn/haar eigen onbewuste als mogelijk lotsvoorval maar de verwerkelijking hangt op de eerste plaats af van de raadplegende. Indien er vergissing is, dan niet van de ziende.

3. Duiding van de ziende

André Malraux verhaalt zijn bezoek aan een oosterse zienster. Hij schrijft: “De ziensterbegaafdheid van Mevrouw Khodari komt mij als onbetwistbaar over. Toch bekent zij dat zij zich soms vergist. Men name: wanneer zij verplicht is te duiden, d.i. verdere uitleg te geven. Zo b.v.: een bezoeker zit te wachten op de dood van zijn zieke vrouw om zijn maîtresse bij zich te nemen. Mevrouw Khodari voorspelt hem “de dood van een vrouw die hem nauw aan het hart ligt”. Het is de maîtresse die sterft”. Volgens Gauthier is niet de voorspelling fout maar de interpretatie. Voor wie ‘ziet’ is het zich streng beperken tot wat gezien wordt, moeilijk zonder de neiging er verdere uitleg bij te geven die zaken betreft die niet direct ‘gezien’ zijn. Dit is de fenomenologische basis van alle waarneming of gewaarwording, en dus ook die van waarneming of gewaarwording van de ziener of de zienster.

5. Domeingebondenheid van het zien

(o.c., 93). Hier wijdt Eliane Gauthier enkele woorden aan het feit dat mantiek is als een begrip met een inhoud en omvang, of domein waarop die begripsinhoud slaat, die de inhoud samenvat.

a. Algemeen Het is een bekend feit dat de ene ziener gespecialiseerd is in politieke zaken terwijl een andere thuis is in de juridische aangelegenheden. De eerste heeft een vol begrip van de politieke wereld die hij door ervaring goed kent en het leven als politiker daarin. De politieke wereld en het leven daarin is het domein van zijn begrip ervan; zijn begrip ervan slaat op al wat die politieke wereld en als politiker daarin leven omvat (dat is de omvang of domein van zijn begrip). De tweede, eveneens op grond van ervaring, is thuis in al wat liefdesleven is, met al zijn problemen. Men houdt er dus rekening mee dat de individuele perspectief (in onze gevallen: de politieke perspectief en de liefdesperspectief) het eerste moet zijn wanneer het gaat over de mantische begaafdheid van iemand.

b. Domeinproblemen gezien vanuit de raadplegende.

Eliane Gauthier geeft een voorbeeld. “Ik beleefde een totaal gelukke tussenkomst bij een van mijn cliënten in al wat haar gevoelsleven en haar immobiliënproblemen betrof, en een niet minder totale mislukking in al wat haar beroep aanging (ofschoon ik in dit domein details heb blootgetrokken die “afschuwelijk nauwkeurig” waren zoals zij dat uitdrukte). De duiding van schrijfsters is de volgende. De cliënte heeft op de duur bekend dat een innerlijk conflict haar wellukken in haar beroep dwarszat: zonder het te beseffen leefde in haar een vrees die dat domein betrof. Zij vreesde dat haar succes in haar beroep haar gezinssfeer en - evenwicht zou in het gedrang brengen. M.a.w. telkens wanneer ik haar een gunstig perspectief op professioneel terrein meedeelde, wou zij in haar diepere ziel eigenlijk dat zij niet lukte en dit op een wijze die zij niet besepte.

Welnu allen leven wij in meerdere levenssferen (noem dat domeinen) tegelijk. Het geval dat Eliane Gauthier aanhaalt, zal dus wel niet zo zeldzaam zijn. Voeg daaraan b.v. toe dat in een gezin de andere partner ook zijn domeinen heeft, met misschien dezelfde of gelijkaardige conflicten, en gij kunt u de verwarring voorstellen die niet voldoende gevormde zienden daaraan zullen besteden.

De afloop van het inwerkingsproces van een voorspelling.

Eliane Gaultier vertelt het volgende. Iemand biedt zich aan bij haar. Hij stelde zich kandidaat als directeur van een groot dagblad. Schrijfsters ‘ziet’ dat hij geen kans heeft. Een voorspelling is de inzet van een inwerkingsproces: de voorspelling veroorzaakt - mede met andere factoren natuurlijk, o.m. de inzet van de raadplegende - een gebeurtenis die zij voorspelt. In het geval van de man in kwestie is het verloop als volgt: hij

wordt onderworpen aan een reeks verkiezingen. Hij wint ze allen de ene na de andere. “Wat mij volkomen destabiliseerde” zegt schrijfster (o. c.,. 96). Hij lukte dus telkens weer tot op de dag dat aan de vooravond van zijn zetelen als directeur zich een totaal onvoorzienbaar voorval zijn kandidatuur in het water deed vallen.

Besluit: de eerste doorgekregen informatie was de juiste.

Diachronische structuur.

Indien men kort na een dezelfde vragen stelt aan een ziende, kan het zijn dat hij/zij zich tegensprekt van de ene keer naar de andere keer. Zoals in bovenstaand voorbeeld dat een opgestapelde vorm weergeeft. De uitleg van de schrijfster luidt als volgt:

a. Het besef dat het eerste antwoord het basisantwoord is.

De logenstraffingen die achteraf uit de bus komen, die - terloops gezegd - afwijkingen vertegenwoordigen, blijken achteraf geduid als voorvallen die onderweg lijken tegen te werken, maar het basisantwoord, dit is de bedoelde gebeurtenis, niet vernietigen

b. Volgens schrijfster heeft dit de volgende reden.

Het onbewuste vertoon lagen. Hoe meer vragen men stelt, des te meer komt men terecht in een andere ‘laag’. Deze lagen leggen bijkomstige inlichtingen bloot die de voorvallen betreffen die zich voordoen en die meteen het volledige antwoord geleidelijk samenstellen maar altijd gecentreerd rond het basisantwoord.

Opm.

De afloop is reeds sinds de primitiefste vormen van mantiek de ware voorspelling. Het is alsof “het onbewuste” er zich mee amuseert diegene die raad vraagt en ook de raadgevende op raadselachtige wijze in te lichten: “Ontraadsel de basisvoorspelling doorheen de voorvallen onderweg”. Het is als het ontcijferen van een tekst in een taal waarvan men enkel de hoofdinhoud kent. Men wacht dus geduldig en niet te vroeg oordelend het einde van het verwezenlijking is proces af.

Misverstand inzake het ware te verwachten lot.

Wij beginnen met het verhaal. Colette, een jonge vrouw, komt Eliane Gauthier om raad vragen. Zij is ondersteboven in haar gemoed, want voor een andere man verlaat ze haar echtgenoot, maar stelt bitter teleurgesteld vast dat zij een zeer verkeerde keuze gemaakt heeft. Gevolg te allen prijze

wil zij haar echtgenoot terug. Maar twee omstandigheden maken dat moeilijk: haar ex is op een andere vrouw gevallen en bovendien: hij werkt nu buiten Parijs, terwijl Colette zelf verplicht is in Parijs te blijven. Haar ex is met de grote kinderen en zijn nieuwe levensgezellin in de verte. Als een wanhopige heeft Colette haar verplaatsing aangevraagd om te leven daar waar haar gewezen man nu leeft.

De hamvraag

Colette vraagt aan schrijfster of haar verplaatsing zal toegestaan worden. Het man-tisch antwoord is tweeledig.

a. Wat Eliane Gauthier “het wezenlijke antwoord” heet

Dat komt als te verwachten door: na een stel narigheden ‘ziet’ schrijfster Colette lukken in een harmonieuze samenleving.

b. Of het echtpaar weer bijeenkomt, is een heel andere zaak.

Maanden gaan voorbij. Colette krijgt geen verplaatsing. Zeer teleurgesteld schrijft zij een brief. De kaarten, - let telkens op het objectieve - het zijn de kaarten, niet de mens Eliane Gauthier - bevestigen dat de verplaatsing er komt ofschoon met vertraging. Ook het gelukte harmonieuze samenleven komt er. Maar dan zo dat haar verplaatsing niet bijdraagt tot haar geluk inzake het domein der liefde. Koppig vraagt zij opnieuw haar aan verplaatsing aan en wordt verplaatst.

Een jaar gaat voorbij.

Vlak voor haar vertrek komt zij Eliane Gauthier opzoeken: zij is op een man gevallen met wie zij diep gelukkig is en heeft maar één vrees: dat haar verplaatsing die opkomende idylle zou kunnen bederven.

Een verdere beoordeling.

Misrekeningen, vertragingen bestonden in Colette’s situatie maar het wezenlijke antwoord (zie hierboven ad a) bleven buiten schot. Vaak tonen zo’ n vertragingen dat wij verkeerd zitten. Zo werkte de verplaatsing van de Colette niet in de richting van haar werkelijk te verwachten lot. Colette echter kon zich toentertijd niet indenken dat zij nog op een andere man zou vallen. Gevolg: zij werkte haar bestending tegen. De afloop vertraagde daardoor.

Krasse toekomstvragen

O.c. 111/112. Twee geschiedenissen.

Thérèse

Thérèse telefoneert met een verwonderlijk jonge vrouwenstem, dat zij 78 is en schrijfster wil zien. Dan :

(1). blijkt dat zij op latere leeftijd beginnen schilderen is en aan tentoonstellingen meedoet. Schrijfster gaat om te beginnen in op die levenslijn, in die overtuiging dat Thérèse's bezoek wezenlijk daarover gaat.

(2). Doch in de loop van het onderhoud ziet zij dat Thérèse op haar leeftijd geluk heeft: zij heeft een man en het samenleven met hem is zonder problemen. Maar daarop vraagt zij: "Ziet gij mij niet een man ontmoeten? De mijne is 87 en mijn vriend is 85. Beiden vind ik veel te oud voor mij".

Magda. Wat later arriveert Magda, een vrouw boordevol levenslust en energie die men ongeveer 65 zou schatten. Zij leeft al 20 jaar in een soort huwelijksrelatie met een man wiens echte vrouw driekwart van de tijd afwezig is maar die om financiële redenen niet wenst te scheiden. Magda's leven is blijkbaar vol van die man. Maar tot verstomming van de schrijfster vraagt Magda: "Denkt gij niet dat ik hem zou moeten laten vallen en een andere zoeken? Hij steekt mij erg tegen omdat hij niet wil scheiden!". Schrijfster raadt Magda aan liever te genieten van haar duurzame verhouding die harmonieus overkomt in de kaarten. Met schroom vraagt zij hoe oud zij is: "Och, ik ben slechts 78". Eliane Gauthier ziet beide geschiedenissen onder eenzelfde perspectief. Eens de 40 voorbij denken de mensen al wel eens aan "de tijd die ons nog rest". In onze maatschappij wordt zoiets in de hand gewerkt, o.m. door het feit dat men u eens de 40 voorbij "te oud" vindt om op een werk nog aanvaardbaar te zijn. Daarmee lijkt onze toekomst gemakkelijk achter ons! Onder meer inzake levensgeluk. Schrijfster oordeelt dat gezien vanuit de stilletjes aan heersende perspectief beide raadvraagsters haar "de les gelezen" hebben.

Van de ene naar de andere zien(st)er.

We laten eerst Eliane Gauthier vertellen.- Zij ontving ooit een vrouw die geobsedeerd was door de mogelijkheid ontrouw van haar man. Want een eerste ziener had dat beweerd en om het kwaad vol te maken dat deze haar aandeed, had hij eraan toegevoegd: "Hij heeft u ook deze zomer bedrogen". De man, geconfronteerd met haar vraag, loochende dit met klem. Sedertdien vermenigvuldigde zij de raadplegingen om klaarheid te verkrijgen omtrent het ene detail: "deze zomer". Wanneer de ene ziener haar zei: "Nee ik zie niet dat hij u bedrogen heeft", haastte zij zich bij een andere, gefolterd door de twijfel. Zei men haar: "Ja, hij heeft u bedrogen", dan was zij er naar aan toe.

Eliane Gauthier was daarmee de zoveelste die omtrent deze zomer geraadpleegd werd. Zij weigerde categoriek op die vraag te antwoorden en stelde voor de situatie anders te bekijken. Waarop raadgeefster: “Dat maakt dus dat gij er niet toe in staat zijt te zien of hij mij deze zomer bedrogen heeft?” Daarop trachtten schrijfsters te begrijpen waardoor het kwam dat zij dermate geobsedeerd was. Het bleek dat noch haar ouders noch haar man rekening hadden gehouden met haar mening. Zo was in de loop der jaren enorm geschil gegroeid. Toen ik haar aantoonde met de kaarten als bewijs dat haar man haar liefhad en toekomstplannen met haar had, - dat het enige echte probleem haar eigen gebrek aan vertrouwen, leek het er een ogenblik op dat zij haar rustigheid herwonnen had. Maar bij het buitengaan bekende zij toch maar dat zij een andere zienster ging raadplegen. Reden: zij had die dag twee afspraken gemaakt.

Verklaring

Vaak is van de ene naar de andere zien(st)er lopen niet enkel kostelijk maar bovendien dikwijls verwarring stichtend, ja gevaarlijk (o.c., 102). Meteen komt bloot dat zo'n personen die a.h.w. dwangmatig raadplegen, zo handelen doordat zij hun eigen intuïties hetzij niet willen hetzij niet kunnen naar waarde schatten. Geschiedenissen als deze hierboven, die tonen dat begaafden elkanders tegenspreken, zijn te verklaren ofwel door het feit dat er slechte zien(st)ers tussen zitten ofwel - wat dikwijls gebeurt - door de aard zelf van de te beantwoorden vraag.

Zedenles

Door te veel te raadplegen, riskeert men op de duur er niets meer van te begrijpen en gedestabiliseerd te geraken.

De manier van reageren op een mantische uitspraak.

Eliane Gaultier o.c.,99, vertelt. Een tweeling, Alice en Aurelie, komen om raad de ene na de andere, want haar ouders staan op het punt te scheiden met als gevolg dat het leven van de beide dochters aan een grondige ommekeer toe is. Wie de wereld van de mensen die raadplegen niet doorziet, zou denken dat beide gezusters op gelijke wijze gaan reageren. Niets van! In de leefwereld van Alice is het ouderlijk conflict alom aanwezig en veroorzaakt het belangrijke stoornissen, begeleid door een sterke angst. Aurelie ervaart van dat alles niets. Eliane Gauthier reageert verbaasd. Aurelie antwoordt daarop heel vreedzaam: “Dat is hun zaak. Dat gaat mij niet aan”. Haar zorgen situeren zich in een ander domein.

Opm. Zoiets doet denken aan de tweeledigheid van Arthur Schopenhauer: sommige mensen bezien hun medemens als “ich noch einmal” (ik nog een keer) en leven mee; anderen duiden de naasten als “Nicht ich” (ik niet) en zonderen zich af in hun eigen doeleinden.

Eliane Gauthier heeft een vriendin, Marie de Hennezel, die gekend is om haar actie inzake palliatieve zorgen en haar boeken over de bijstand aan stervenden. Deze vertelde de volgende schrikwekkende geschiedenis. Een jongeman van 29 leed aan aids maar hij had zich steeds kranig gehouden. Tot hij op zekere dag ineens stort tot grote verstomming van het verzorgend team. Marie de Hennezel is er tenslotte in geslaagd hem te doen bekennen dat een zienster hem voorspeld had dat hij zou sterven als hij 30 jaar was. Dus over een jaar. Waartoe zou hij zich nog kranig houden? Marie mobiliseerde de hele equipe om de voorspelling te doen mislukken. De jongeman heeft zijn 30e jaar overleefd en de doorbraak van de tri-therapie voor aidspatiënten heeft hem op goede voet gebracht. (o.c.; 104).

De reactie van de jongeman is een van een zeer gevoelige natuur. Samen met een onwrikbaar geloof in wat een ziende met gezag voorspelt. Hij miskent het feit dat het onbewuste niet steeds alle mogelijkheden tot redding laat bloottrekken en dat de levenslijn van alle mensen voor wijzigingen vatbaar is. De goede reactie op de onheilsprofetie kwam hier gelukkig van de palliatieve verzorging.

Zienden helpen en humanistische psychologie.

Carl Rogers (1902/1997) was de stichter van de humanistische psychologie. A. Lieti, *Carl Rogers (l' homme qui se demandait: "Comment aider?")* in: *Le temps* (Genève) 19.06.01, 4, staat even stil bij de vertalers van *The Carl Rogers Reader*, van twee Amerikanen, Howard Kirschenbaum en Valerie Henderson (1989). In de zeventiger jaren beleefde Rogers' psychologische aanpak een succes, vooral doordat de titel “non directive”, niet-leidend, in de toenmalige smaak viel. Doch het blijkt dat die betiteling onware bijbetekenissen bevat.

De persoon staat centraal.

Niet dat de therapeut nergens ingrijpt, wel dat hij om te beginnen fenomenologisch te werk gaat, is de juiste duiding van ‘humanistisch’: de cliënt nagaan om te weten wat zich met hem inzake problemen voordoet, is de hoofdzaak. Die cliënt begrijpen (dit is het element ‘begrijpende’ (verstehende) psychologie (W. Dilthey) in Rogers' benadering) is “client-centered” (gecentreerd rond de cliënt) zoals het Engels duidelijk zegt.

Wat in de cliënt omgaat.

De therapie richt zich op de persoon (dat is het personalistisch aspect) voor zover deze in zich de middelen bergt die hem kunnen redden uit zijn problemen. Men ziet onmiddellijk dat de gedachte van Eliane Gauthier, nl. dat de cliënt/cliënte eigenlijk de toekomst kent, hier duidelijk parallel loopt.

Client-centered

Rogers verdwijnt als het ware voor zijn cliënteel. Alsof hij niets te zeggen zou hebben, ja alsof hij zich niet eens zou inzetten. Men kan dit ook enigszins van Gauthier zeggen. - En toch, beide grijpen in, brengen tot ontwikkeling wat in de persoon die zij als raadplegende ontmoeten, reeds zoekend, verdrongen of zelfs onderdrukt, aanwezig is.

Meer nog: zowel de humanistische psycholoog als de ziende in de zin van Gauthier benaderen de medemens-in-de-problemen niet enkel als beroepsmensen (dat is de reden waarom ze raadgevend optreden) maar als mens, als medemens die de andere duidt als ik-nog-eens (en niet als niet-ik) om het met Schopenhauers' woorden te zeggen. Ja, de psychotherapeut mag ziende zijn en de ziende mag psychotherapeut zijn!

Bijbelse vorm van zien(st)erschap.

Om de leemte die Gauthier voor de christen open laat, op te vullen staan wij stil bij Daniël 2: 20 / 23. De profeet, dit is, de ziener, Daniël leeft te midden van niet-Bijbelse "zieners, waarzeggers, tovenaars, magiërs" (*Daniël. 2:2*), die onder leiding van goden en godinnen (*Daniël 2:11*) werken. Geconfronteerd met een uiterst zwaar probleem, de duiding van de droom van de koning, richt Daniël zich tot God. Wij vertalen maar vullen de oudtestamentische termen in met nieuwtestamentische.

"Van Uw namen zij alleen goed gezegd, Vader, Zoon, Heilige Geest, van eeuw tot eeuw, want gij zijt de bron van wijsheid en levenskracht. Gij verandert de tijdvakken en de beslissende momenten. Gij beslist over val of opstanding van al wat machtig is. Gij schenkt wijsheid aan wijzen en wetenschap aan wie doorzicht hebben. Gij onthult mysterieuze dingen en weet wat zich in de duisternis afspeelt. Bij u is, in één woord, het licht te vinden. U, Vader, Zoon, Heilige Geest, danken en prijzen wij, want gij hebt ons wijsheid en levenskracht geschonken Gij hebt ons aanstonds ingegeven wat wij smekend van u verwachtten en ons geopenbaard waar de cliënt/cliënte om vroeg."

Deze tekst kan in twee delen gesplitst worden: “...het licht te vinden” en “u, Vader, Zoon, Heilige Geest...”. Daartussen in kan de raadgeving gesitueerd worden. - Raadgeving die men voltrekt “in de naam van” de Heilige Drie-eenheid, die zoals Daniël van Jahweh zet, “mysterieuze dingen” kent, ja, al wat mysterieus is, doorziet en die dat inzicht meedeelt aan al wie er om vraagt op grond van een voldoende reden.

Die voldoende reden is: de medemens zijn toekomst te ontwerpen en te maken zoals de H. Drie-eenheid ze voorziet.

Het is verwonderlijk dat een begaafde – en deskundige – zoals Eliane Gauthier haar hele boekje schrijft zonder ook maar één keer God als de alziende te vermelden.